

NYE KLIMA- OG MILJØKRAV I OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Sarah Fossen Sinnathamby
Seniorrådgiver, DFØ

Nye regler om klima- og miljøhensyn

- Nye regler trådte i kraft 1. januar 2024
- Hovedregel: Klima- og miljøhensyn skal vektes med minimum 30 %
- Unntak dersom nærmere vilkår er oppfylt
- Kun lov å tildele kontrakt på grunnlag av laveste pris eller kostnad når klima- og miljø ikke brukes som tildelingskriterium

Formål: Krav og kriterier etter denne bestemmelsen skal ha som mål å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning.

Veileder til regler om klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser

Anskaffelser.no

Tilbud vurderes ut fra krav og kriterier

Kvalifikasjonskrav	Kravspesifikasjon	Tildelingskriterium	Kontraktsvilkår
Minimumskrav til tilbyderes egnethet til å levere på en kontrakt.	Krav som stilles til egenskaper ved varen/tjenesten.	Konkurranskriterier som tilbudene rangeres etter.	Krav som skal oppfylles i kontraktsperioden.
Eksempel: Tilbydere skal ha relevant kompetanse til å optimalisere avfallsinnsamlingen for oppdragsgiver.	Eksempel: Møblene i anskaffelsen skal være miljømerket.	Eksempel: Tilbud premieres for høyest grad av utslippsfrie maskiner på byggeplass.	Eksempel: Tunge kjøretøy som erstattes i kontraktsperioden skal gå på nullutslippsteknologi eller biogass.

Krav kan erstatte kriterier hvis klart at krav gir bedre klima- og miljøeffekt

Må begrunnes i anskaffelsesdokumentene

Hovedregel: Miljø skal vektes minimum 30%

Hvilke regler gjelder?

Del I

Mellom 100.000 kr.
og nasjonal
terskelverdi

- Ingen prosedyreregler – dermed ingen forpliktelser til å oppstille tildelingskriterier.
- Hvis oppdragsgiver oppgir kriterier i relativ vekt/prioritert rekkefølge gjelder tilsvarende regler som i del II og III.

Del II

Mellom nasjonal
terskelverdi og EØS-
terskelverdi

- **Bør** angi klima- og miljøhensyn blant de tre høyeste prioriterte tildelingskriteriene – alternativt **skal** det stilles krav og det skal begrunnes.

- Krav kan erstatte kriterier når det er klart at dette gir bedre klima- og miljøeffekt.
- Skal begrunnes.

Del III

Over EØS-
terskelverdi

- **Skal** vekte klima- og miljøhensyn med minimum 30 %.

Del VI

Helse- og
sosialtjenester over
EØS-terskelverdi

- Følger i praksis samme system som anskaffelser etter del I.
- Egne regler i §§ 30-1 til 30-10 i tillegg til reglene i del I.
- Hvis oppdragsgiver oppgir kriterier i relativ vekt/prioritert rekkefølge gjelder tilsvarende regler som i del II og III.

- **Unntak:** Forpliktelsene gjelder ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig.
- Skal begrunnes.

Å ivareta klima- og miljøhensyn innebærer å unngå eller minimalisere direkte og indirekte klimagassutslipp og forurensing til luft, grunn og vann, samt å hensynta naturmangfold, og å fremme energieffektivisering, ressurseffektivitet og giftfrie sirkulære verdikjeder. Lista er ikke uttømmende.

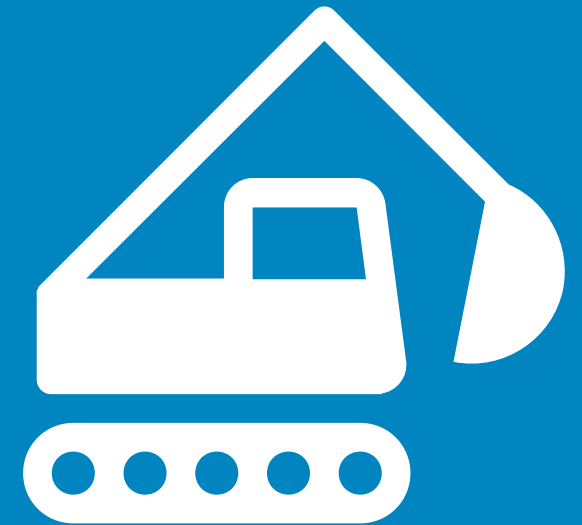
Ivaretagelse av klima- og miljøhensyn forutsetter at oppdragsgiver hensyntar *livssyklusen* til det som skal anskaffes. Elementer som kan fremme høy kvalitet, lang levetid og reparerbarhet skal hensyntas i anskaffelsen.

Viktig å fremme sirkulære anskaffelser

Sentrale klima- og miljøhensyn for bygg, anlegg og eiendom

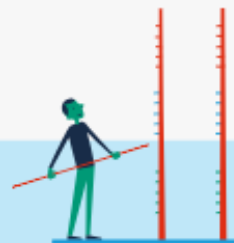
- Utslippsfrie byggeplasser og anleggsområder
- Rehabilitering, ombruk, areal- og energieffektivisering
- Det grønneste bygget er det du ikke bygger

Kriterieveiviseren – veileder til bærekraftige krav

Velg innkjøpskategori

Velg dine krav og kriterier

Last ned krav og kriterier

Finn gode krav og kriterier for å sikre deg bærekraftige anskaffelser. Velg din innkjøpskategori og få oversikt over DFØs forslag til krav, og få nyttige tips på veien.

Start her. Velg først din innkjøpskategori

Anlegg

- Anlegg

Avfallsinnsamling

- Husholdningsavfall
- Avfall fra tjenesteytende virksomhet

Bygg

- Rehabilitering
- Nybygg

IT-utstyr

- PC-er, skjermer og nettbrett

Mat- og måltidstjenester

- Mat- og drikkeprodukter
- Måltidstjenester

Møbler

- Kontormøbler

Transport

- Person- og varebiler
- Transport av varer og tjenester

Tildelingskriterium: Massetransport og massehåndtering

Tilbud premieres for en forpliktende plan som viser hvordan volumet av massetransport skal minimaliseres gjennom ombruk, rensing, knusing, sortering osv.

Vekt på reduksjon av massetransport, uttak og forbruk av nye stein- og grusressurser og forsvarlig håndtering av forurensede masser.

- Massehåndteringsplan
- Ombrukte masser (tonn) x (y) km
- Gjenvunne masser (tonn) x [0,5 faktor] (z) km

Konkurrerer på omfang av massetransport

Massetransport i kontrakt

Versjon 1.0
Sist oppdatert nov 23

Oppdragsgivers estimat for antall tonn masser skal transporteres, prosjekterte masser

Massene er estimert basert på prosjektert løsning. Det er brukt omregningsfaktor 1,6 fra m3 til tonn.

Brutto masser gravd ut (prosjekterte gravemasser)	1540 tonn
Brutto masser fylt inn (prosjekterte innfyllingsmasser/masser med krav til fraksjon)	1280 tonn

Oppdragsgiver legger inn prosjekterte mengder

Masser som graves/transporteres ut

Fyll ut de hvite feltene

Type masse	Til, adresse	Avstand (km)	Tonn	Faktor	Vektet tonnkm
Jord & stein som ikke er forurenset, levert til annen anleggsplass*		4	1090	1	4360
Jord & stein til mellomlager for ombruk i eget prosjekt		4	240	1	960
Forurensete masser til godkjent avfallsanlegg		15	10	1	150
Masser ombrukt på stedet	Anleggsstedet	0	200	0	0
			1540		5470

Leverandør fordeler på ulike mottak/leverandørsteder

Masser som fylles/transporteres inn

Fyll ut de hvite feltene

Type masse	Fra, adresse	Avstand (km)	Tonn	Faktor	Vektet tonnkm
Nye mineralressurser				1	0
Jord & stein fra mellomlager for ombruk		4	240	0	0
Jord & stein som ikke er forurenset, fra annen anleggsplass				1	0
Gjenvunne/resirkulerte/rensede masser fra leverandør		10	1	0,5	5
Masser ombrukt på stedet	Anleggsstedet	0	200	0	0
			441		5

Antall tonn må være likt estimatet over -->

* Det er ønskelig at alle masser betraktes som ressurs og ikke deponeres.

Må følges opp i gjennomføringsfasen

Konkurransetall massetransport = sum av vektet tonnkilometer inn og ut

5475

Tildelingskriteriet ombruk av eksisterende bygg

Tilbud premieres for høyest grad bevaring av eksisterende bygningsdeler og ombruk av materialer fra bygget

Byggematerialer fra bygget som kan ombrukes:	Vekting basert på klima- og miljøgevinst	Mengde [0-5]	Skår = miljøgevinst * mengde
	Miljøgevinst [1-5]		Skår [0-25]
Betongelementer, tonn	3	1-5	
Plasstøpt betong, tonn	4	1-5	
Stålbjelker og stålprofiler, tonn	5	1-5	
Konstruksjonstrevirke (limtre, massivtre, K-virke), m ³	5	1-5	
Teglstein og andre fasadematerialer, tonn	5	1-5	
Vinduer/glassruter, m ²	3	1-5	
Ventilasjonskanaler, tonn	5	1-5	
Bølgeblikkplater, m ²	3	1-5	
Trapper (betong), tonn	3	1-5	
Trappe (tre), tonn	5	1-5	
Trapper (stål), tonn	5	1-5	
Rekkverk, m	2	1-5	
Beslag, hengsler, tonn	4	1-5	
Toaletter, servanter,	1	1-5	
Dører	1	1-5	
Total skår			

Tildelingskriterium: Byggavfallsminimering

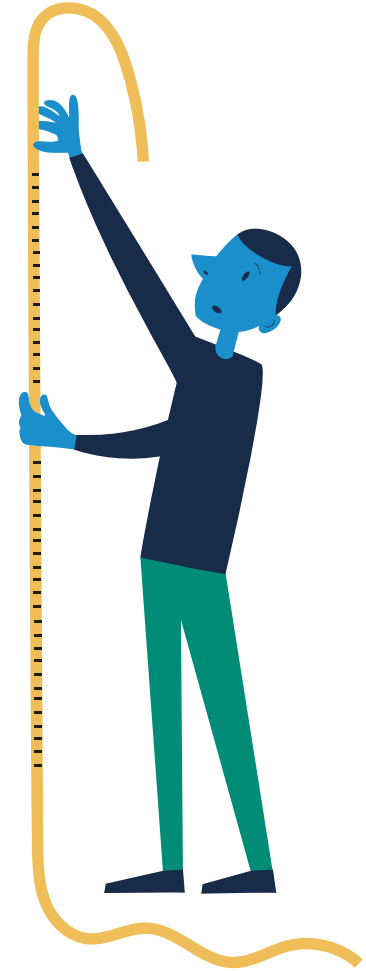

Tilbud premieres for lavest kg byggavfall / m²

30 % - av hva?

- Av kontraktsverdien?
- Av laveste pris?
- Vekting innebærer betalingsvilje
- Hva med påslags- og fratrekksmodeller?

[Se presentasjon om evalueringsmodeller i opptak av lansering av ny veileder](#)

Krav kan erstatte kriterier når det er klart at det gir en bedre klima- og miljøeffekt

Utslippsfrie kjøretøy

Nye bærbare PCer med lang levetid

Nye miljømerkede møbler

Brukte møbler hindrer uttak av nye ressurser

Kantinetjenester med krav til maks. kjøttvolum

8.2.1 Miljøkrav som oppfylles på et senere tidspunkt enn tilbudstidspunktet

Etter fjerde ledd i den nye § 7-9 vil det kunne stilles krav i kravspesifikasjonen dersom det «er klart at dette gir en bedre klima- og miljøeffekt og dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene». Ordlyden bestemmer ikke nærmere når kravet må være oppfylt. Et nærliggende spørsmål er derfor om kravet som stilles i kravspesifikasjonen, må være oppfylt på tilbudstidspunktet, eller om det kan tillates at det stilles krav som skal oppfylles ved kontraktens oppstart eller underveis i kontraktperioden.

Svaret på dette spørsmålet vil ha stor betydning for bruken av unntaket i fjerde ledd. Dersom det tillates at krav oppfylles på et senere tidspunkt, vil oppdragsgiver ha langt flere muligheter for å oppfylle forskriftens krav. Det er i juridiske fagmiljøer uenighet om når et minstekrav i kravspesifikasjonen må være oppfylt. DFØs oppfatning er at når kravet må være oppfylt, beror på en tolkning av kravets ordlyd.

I mange anskaffelser kan det gi bedre miljøeffekt å stille krav som skal oppfylles på et senere tidspunkt. Det kan for eksempel være snakk om å ta i bruk ny teknologi som enda ikke er tilgjengelig på markedet, eller å stimulere til en utvikling hos leverandørene som er realistisk å oppnå over tid, men ikke umiddelbart. Det kan for eksempel inntas krav i kravspesifikasjonen om at leverandøren skal trinnvis, gjennom kontraktperioden, bytte ut sine kjøretøy med nullutslippskjøretøy. Det kan ikke forventes at leverandøren bytter ut alle sine kjøretøy før tilbudsfristens utløp, men over eksempelvis en 6-års periode kan det stimuleres til en utvikling som har langt større miljøeffekt enn de krav som må være oppfylt umiddelbart.

DFØs oppfatning er at slike krav kan oppfylle vilkårene i § 7-9 fjerde ledd. Det avgjørende er om det kan begrunnes tilstrekkelig i anskaffelsesdokumentene at det er *klart* at dette gir en bedre klima- og miljøeffekt. Bestemmelsens formål er, som uttrykt i første ledd, å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning. DFØs oppfatning er at bestemmelsen som helhet må tolkes i tråd med dette formålet.

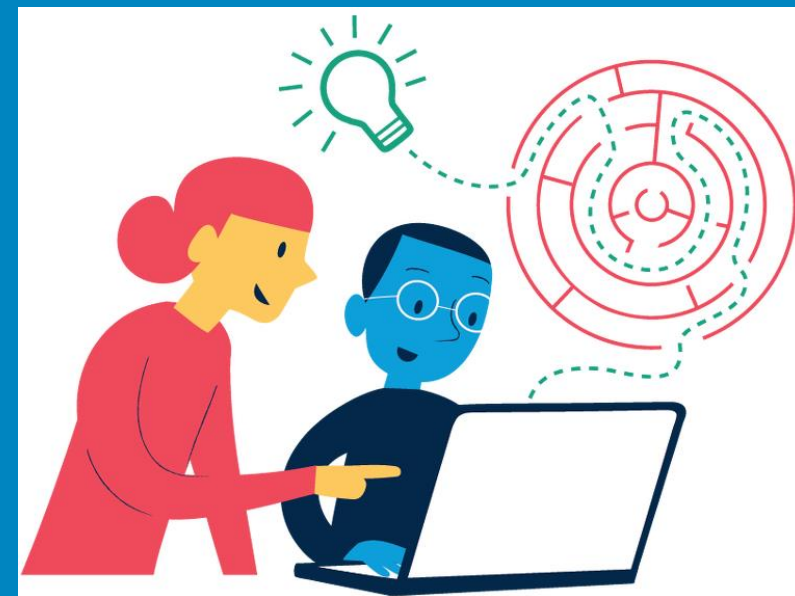
For å oppnå formålet om redusert klimaavtrykk eller miljøbelastning er det her spesielt viktig at oppdragsgiver er nøye på å følge opp at kravene oppfylles i tråd med kravspesifikasjonen.

**ANSKAFFELSER
MED UVESENTLIG
KLIMA- OG
MILJØBELASTNING
ETTER SIN ART**

Anskaffelser som etter sin art er vurdert å ha et klimaavtrykk og miljøbelastning som er uvesentlig

1. Arkiv- og dokumentasjonstjenester
2. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
3. Juridiske tjenester og advokattjenester
4. Konsulent- og analysetjenester
5. Medieovervåkning og analyse
6. Nød- og sikkerhetstjenester
7. Tekst- og innholdstjenester
8. Telefonitjenester og mobiltelefoni
9. Tjenester i forbindelse med trening og utdanning

Konsulentanskaffelser

Et direktorat skal anskaffe juridisk bistand. Det skal resultere i en rapport.

Begrunnelse

- Arten er *konsulenttjenester* - kvantitative og kvalitative analyser: skrivebordsarbeid, observasjon og intervjuer.
- Direktoratet antar at konsulentens klima- og miljøbelastning vil være lik belastningen fra en gjennomsnittlig fast ansatt.
 - Elementer: kontorplass og utstyr, energiforbruket i lokalet, reisevirksomhet i jobbsammenheng og avfallsgenerering.
- Direktoratet vurderer derimot at ingen av elementene ovenfor faller innenfor anskaffelsens art.
- De elementene som knytter seg til arten, medfører et uvesentlig klimaavtrykk og en uvesentlig miljøbelastning.

Beste praksis ved anskaffelser av rådgivere i bygg, anlegg og eiendom

- Konsulenttjenester omfatter rådgivende bygg- og anleggstjenester.
- Klima- og miljøbelastningen fra arten *konsulenttjenester* anses som uvesentlig.
- *Råd* fra arkitekter osv. kan derimot ha *stor* betydning for klima- og miljøbelastningen fra bygg og anlegg.
- Beste praksis ved anskaffelse av rådgivende bygg- og anleggstjenester er derfor å kravstille og premiere relevant kompetanse og oppdragsforståelse hos konsulent, herunder klima- og miljøkompetanse.

Nye krav til vekting av klima og miljø - ombruk og minimering av avfall – BAE del 2 - 21.03.2024

Meld deg på

I dette webinaret diskuterer vi hvordan skjerpede krav om klima- og miljøhensyn kan øke graden av ombruk av byggematerialer i rehabiliteringsprosjekt, og minimering av byggavfall på alle byggeplasser.

Målgruppe

Prosjektledere, miljørådgivere og innkjøpsrådgivere for byggeprosjekter.

Innhold/Program

01.01.2024 kom det skjerpede krav for å ivareta klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser. Endringene innebærer at klima- og miljøhensyn som hovedregel skal vektes med minimum tretti prosent, men åpner for unntak hvis gitte vilkår er oppfylt. I dette webinaret vil vi diskutere:

- Introduksjon til skjerpede krav ved DFØ
- Hva betyr dette for ombruk i rehabiliteringsprosjekt og byggavfall på byggeplasser? Ved DFØ
- Bruk av tildelingskriterier for ombruk av byggematerialer ved Torstein Langeland, bærekraftsrådgiver i Næringsforeningen i Trondheimsregionen
- Diskusjon og spørsmål

Praktisk informasjon

Arrangementet gjennomføres digitalt via teams. Lenken sendes ut dagen før arrangementet.

Viktig at du sjekker søppelpost, og/eller spamfilter før du kontakter kursadministrasjonen over at du ikke har mottatt lenken.

Har du en problemstilling du ønsker at vi diskuterer under sendingen, sender du disse til vår kollega Miriam Odden på e-post; miriam.odden@dfo.no

Spørsmål til det faglige kan selvfølgelig også stilles underveis i sendingen.

Har du spørsmål til det tekniske sendes dette på e-post til kurs@dfo.no.

Dato & Tid

21. mars kl. 09.00 til 10.00

Påmeldingsfrist

19. mars 2024

Pris

gratis

Kontaktperson

Miriam Odden
miriam.odden@dfo.no

-

Sted

Digitalt

Adresse

Via teams

[Aktiviteter / Nye krav til vekting av klima og miljø - ombruk og minimering av avfall – BAE del 2 - 21.03.2024 \(dfo.no\)](https://dfo.no)

Kontakt oss på sparretelefonen

Telefon: 404 34 830

E-post: sparretelefonen@dfo.no

Mandag til fredag kl. 9-13